

ÎNCHEIERE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Galinei Țurcanu, avocatul Arcadii Crainic,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Galinei Țurcanu împotriva Oficiului cadastral teritorial Hîncești, intervenienți accesorii notarul public Victor Bicec și Iurii Ivanov cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către reprezentantul Galinei Țurcanu, avocatul Arcadii Crainic și menținută hotărârea Judecătoriei Hîncești din 02 iunie 2016,

c o n s t a ț ă:

La data de 12 octombrie 2015, Galina Țurcanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Oficiului cadastral teritorial Hîncești, intervenienți accesorii notarul public Victor Bicec și Iurii Ivanov cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 21 septembrie 2015, s-a adresat la Oficiul cadastral teritorial Hîncești cu cerere, prin care a solicitat să fie informată în scris despre motivele refuzului îndeplinirii acțiunilor cadastrale cu privire la efectuarea măsurărilor corespunzătoare pentru divizarea a câte ½ cotă-parte pentru fiecare proprietar și, anume, între soțul său, Grigore Țurcan care la moment este decedat și Iurie Ivanov, a bunurilor imobile cu nr. cadastrale 5301207.060 și nr. 5301207.060.01, indicarea hotarelor acestor bunuri, precum și, întocmirea în baza măsurărilor efectuate a planului cadastral și planului geometric a bunurilor imobile divizate și atribuirea numerelor cadastrale noi, distincte între proprietari.

Susține că, cererea enunțată a fost recepționată de către Oficiul cadastral teritorial Hîncești la data de 22 septembrie 2015, însă până la momentul adresării în instanța de judecată cu prezenta cerere, nu a primit nici un răspuns din partea pârâtului, fiind, astfel, încălcat termenul de examinare - 7 zile lucrătoare prevăzut în art. 32 alin. (2) al Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998.

Consideră că, prin lipsa răspunsului Oficiului Cadastral Teritorial Hîncești în termeni legali, ultimul a refuzat efectuarea acțiunilor cadastrale de divizare a bunurilor imobile.

Relevă că, conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile - teren pentru construcții, cu nr. cadastral 5301207.060, suprafața de 0.1148 ha și casa de locuit individuală cu nr. cadastral 5301207.060.01, suprafața de 102.5 m², situate în or. Hîncești, str. Burebista, 19, aparțin câte ½ cotă-parte lui Grigore Țurcan și lui Iurie Ivanov.

Afirmă că, notarul public, Victor Bicec a deschis procedura de acceptare a succesiunii, adică a averii rămase după decesul soțului, Grigore Țurcan însă din motiv că, ambele imobile aparțin cu drept de proprietate câte ½ cotă-parte atât soțului său Grigore Țurcan, cât și lui Iurie Ivanov și nu sunt divizate în numere cadastrale diferite, i s-a refuzat în eliberarea certificatului de moștenitor.

Menționează că, bunurile imobile cu nr. cadastrale 5301207.060 și nr. 5301207.060.01 au fost partajate de către instanța de judecată între soțul său, Grigore Țurcan și fosta sa soție, a câte ½ cota-parte pentru fiecare.

Susține că, Iurie Ivanov, proprietarul a ½ cotă-parte din bunurile litigioase, este de acord cu efectuarea măsurărilor a acestor imobile, stabilirea hotarelor dintre ele, întocmirea planului cadastral și a planului geometric, precum și atribuirea imobilelor a unor noi numere cadastrale.

Invocă că, prin refuzul Oficiului cadastral teritorial Hîncești de a efectua acțiunile cadastrale privind divizarea bunurilor imobile, atribuirea numerelor cadastrale noi, distincte între proprietari, nu poate obține timp de 5 ani certificatul de moștenitor al averii succesorală rămasă după decesul soțului, cauzându-i-se, astfel, un prejudiciu moral pe care îl estimează la suma de 20000 lei.

Solicită obligarea Oficiului cadastral teritorial Hîncești de a efectua măsurările corespunzătoare cu privire la divizarea a câte ½ cotă-parte pentru fiecare împarte, între soțul decedat, Grigore Țurcan și Iurie Ivanov, a bunurilor imobile cu nr. cadastrale 5301207.060 și nr. 5301207.060.01, cu indicarea hotarelor acestor bunuri, obligarea Oficiului cadastral teritorial Hîncești de a modifica în baza măsurărilor efectuate planul cadastral și planul geometric al bunurilor imobile divizate cu nr. cadastrale 5301207.060 și nr. 5301207.060.01, cu atribuirea numerelor cadastrale noi, distincte între proprietari și încasarea sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Pe parcursul examinării cauzei reclamanta și-a concretizat cerințele în mod repetat, solicitând obligarea Oficiului cadastral teritorial Hîncești de a se conforma hotărârii Judecătorei Hîncești din 21 aprilie 1989, prin care a fost partajat bunul imobil cu nr. cadastral 5301207.060.01, cu atribuirea numerelor cadastrale noi, distincte între proprietari, obligarea Oficiului cadastral teritorial Hîncești de a efectua măsurările corespunzătoare cu privire la divizarea a câte ½ cotă – parte pentru fiecare împarte, între ea, Galina Țurcanu, în calitate de proprietar a unei părți din acest imobil și care dispune de vocație succesorală a averii soțului decedat, Grigore Țurcan și actualul proprietar al unei cote-părți, Iurie Ivanov, a bunului imobil cu nr. cadastral 5301207.060, suprafața de 0.1148

ha, destinat pentru construcții, fiind indicat hotarul dintre proprietari, obligarea Oficiului cadastral teritorial Hîncești de a modifica în baza măsurărilor efectuate planul cadastral și planul geometric al bunurilor imobile divizate cu nr.cadastrale 5301207.060 și nr. 5301207.060.01, precum și încasarea din contul Oficiul cadastral teritorial Hîncești a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Hîncești din 02 iunie 2016 a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Respingând acțiunea, prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, bunurile imobile – teren cu nr. cadastral 5301207.060, suprafața de 0.1148 ha și construcția, casa de locuit individuală nr. cadastral 5301207.060.01, aparțin cu drept de proprietate a câte ½ cotă – parte lui Grigore Țurcan și Iurie Ivanov, iar conform prevederilor art. 15 alin. (1) al Legii cu privire la formarea bunurilor imobile, cererea de formare a bunului imobil se adresează executantului de lucrări cadastrale și se depune în două exemplare. Cererea trebuie să conțină numerele cadastrale ale bunurilor imobile inițiale, modalitatea de formare, caracteristicile generale ale bunurilor imobile formate, destinația bunurilor și titularii cu ale căror drepturi este grevat dreptul de proprietate asupra bunului imobil inițial.

La fel, prima instanță a reținut că, conform Registrului bunurilor imobile, imobilele cu nr. cadastrale 5301207.060.02, nr. 5301207.060.03, nr. 5301207.060.04, nr. 5301207.060.05 aparțin cu drept de proprietate Galinei Țurcanu și lui Grigore Țurcan.

Prima instanță a reiterat că, prin răspunsul Oficiului cadastral teritorial Hîncești reclamanta a fost informată că ea nu este proprietarul bunului și nu poate iniția formarea lui, conform prevederilor art. 3 al Legii cu privire la formarea bunurilor imobile.

Referitor la termenul de 7 zile invocat de către reclamantă, prima instanță a reiterat că, acesta se referă la termenul de examinare a cererii de înregistrare a drepturilor asupra bunurilor imobile, însă la caz, sunt aplicabile prevederile Legii contenciosului administrativ, astfel, nu se poate reține existența unui refuz nejustificat de soluționare a cererii reclamantei, mai mult ca atât, reclamanta a depus cererea de chemare în judecată înainte expirării termenului de soluționare a cererii depuse în adresa pârâtului, care, deși tardiv, dar a răspuns solicitării.

În acest context, prima instanță a concluzionat că, înștiințarea petiționarei despre faptul că cererea sa nu a fost soluționată favorabil nu este o dovadă a refuzului nejustificat, care poate fi contestat în instanța de judecată, atâta timp cât, de fapt, reclamanta nu a parcurs calea prevăzută de lege pentru formarea bunului prin divizare.

Totodată, prima instanță, la respingerea acțiunii a mai reținut că, prin hotărârea Judecătorei Hîncești din 21 aprilie 1989 a fost împărțită casa de locuit, atribuind părților în proces, Grigore Țurcan și Tatiane Țurcan câte o parte din aceasta cu indicarea încăperilor, astfel, la 06 septembrie 2005 Oficiul cadastral teritorial Hîncești a înregistrat dreptul de proprietate, cu indicarea

cotelor-părți fiecărui proprietar, or, nu a fost dispusă prin hotărârea dată împărțirea bunului imobil – casa de locuit prin formarea a două bunuri imobile distincte, iar terenul aferent casei de locuit nu constituie obiectul acestei hotărâri.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2016 a fost respins apelul declarat de către reprezentantul Galinei Țurcanu, avocatul Arcadii Crainic și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 24 octombrie 2016, reprezentantul Galinei Țurcanu, avocatul Arcadii Crainic a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Menționează că, instanțele de judecată, la soluționarea litigiului, au neglijat prevederile art. 32 alin. (2) al Legii cadastrului bunurilor imobile, conform cărora termenul de examinare a cererii depusă la Oficiul cadastral teritorial Hîncești nu trebuia să depășească 7 zile lucrătoare de la data înregistrării, însă cererea sa a fost recepționată de către intimat la data de 22 septembrie 2015, iar răspunsul a fost emis abia la data de 16 noiembrie 2015, recepționat la data de 18 noiembrie 2015, adică peste 57 zile, fiind încălcată astfel, și prevederile art. 8 alin. (1) al Legii cu privire la petiționare nr. 190 din 19 iulie 1994.

Invocă că, cererea de chemare în judecată a fost depusă conform prevederilor art. 16 alin. (1) și (2) și art. 17 alin. (1) lit. a) ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 și ale art. 16 alin. (1) al Legii cu privire la petiționare, prevederi, care la fel au fost neglijate de către instanță.

Afirmă că, atât instanța de apel, cât și prima instanță au neglijat și faptul neexecutării de către pârât a hotărârii Judecătorei Hîncești din 21 aprilie 1989, conform căreia bunul imobil cu nr. cadastral 5301207.060.01 - casa de locuit individuală, cu suprafața de 102.5 m², a fost partajată de către instanța de judecată între soțul decedat al recurentei, Grigore Țurcan și fosta sa soție, ca obiecte distincte, cu indicarea concretă a părții din imobil partajată între părți, însă această hotărâre, deși este anexată la materialele dosarului cadastral, nu a fost executată de către intimat până în prezent.

Mai invocă că, instanțele de judecată n-au ținut cont și de faptul că, recurenta este proprietară a unei părți din acest imobil și dispune de vocație succesorală a averii soțului decedat, Grigore Țurcan, iar la moment nu poate primi certificat de moștenitor din motivul refuzului intimatului de a efectua măsurările corespunzătoare și de a diviza bunurile imobile în numere distincte între proprietari.

Menționează că, conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile - teren pentru construcții, cu nr. cadastral 5301207.060, suprafața de 0.1148 ha și casa de locuit individuală cu nr. cadastral 5301207.060.01, suprafața de 102.5 m², situate în or. Hîncești, str. Burebista, 19, aparține câte ½ cotă-parte lui Grigore Țurcan și lui Iurie Ivanov, iar bunurile imobile cu nr. cadastrale 5301207.060.02, nr. 5301207.060.03, nr.5301207.060.04 și nr. 5301207.060.05, construite pe bunul imobil - teren

pentru construcții cu nr. cadastral 5301207.060 asupra cărora recurenta dispune de dreptul succesoral a averii rămasă după decesul soțului său, aparțin cu drept de proprietate recurentei. În aceste circumstanțe, consideră că, dispune de dreptul de proprietate asupra acestui imobil.

Relevă că, în prezent la notarul public, Victor Bicec este deschisă procedura succesorală asupra averii rămasă după decesul soțului ei, Grigore Țurcan, fapt care confirmă, de asemenea, vocația sa succesorală.

Susține că, notarul este în imposibilitate să-i elibereze certificatul de moștenitor, deoarece imobilele cu aceleași numere cadastrale 5301207.060 și nr.5301207.060.01 aparțin cu drept de proprietate atât soțului decedat Grigore Țurcan, cât și lui Iurie Ivanov, a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte pentru fiecare proprietar, fără a fi divizate în numere cadastrale diferite.

Mai relevă că, la pronunțarea hotărârilor, instanțele de judecată n-au ținut cont și de declarațiile intervenienților accesorii Iurii Ivanov, proprietar al $\frac{1}{2}$ cotă-parte din aceste bunuri și a notarului public, Victor Bicec, care sunt de acord cu cerințele invocate în cererea de chemare în judecată.

Invocă că, instanța de apel eronat a concluzionat precum că, cererea de apel a fost depusă cu derogare de la prevederile art. 372 alin. (3) CPC, prin înaintarea unei noi pretenții, care nu a fost obiect de studiu în prima instanță și, anume, obligarea pârâtului de a efectua măsurările corespunzătoare cu privire la divizarea a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte pentru fiecare împarte, între Galina Țurcanu, proprietară a unei părți din acest imobil și care dispune și de vocație succesorală asupra averii soțului decedat, Grigore Țurcan și Iurie Ivanov, care deține $\frac{1}{2}$ cotă-parte din bunul imobil cu nr. cadastral 5301207.060, cu suprafața de 0.1148 ha, destinat pentru construcții, fiind indicat hotarul dintre proprietari, deoarece această cerință a fost înaintată în prima instanță prin cererea suplimentară înregistrată la data de 16 mai 2016 și care se află la materialele cauzei.

Consideră că, concluziile instanței de apel și primei instanțe contravin atât probelor prezentate la materialele cauzei, cât și normelor de drept material, care au fost interpretate eronat, deoarece invocarea lipsei de abuzuri din partea intimatului în litigiul dat nu se încadrează în prevederile legislației în vigoare, prin ce au fost lezate drepturile recurentei recunoscute de lege.

Invocă că, prin ignorarea de către instanțele de judecată a probelor prezentate, cât și a interpretării eronate a normelor de drept material în hotărârile emise au fost încălcate drepturile procedurale, precum și prevederile art. 6 și art. 14 ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ale art. 1 din Primul Protocol adițional a Convenției.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul Galinei Țurcanu, avocatul Arcadii Crainic nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către reprezentantul Galinei Țurcanu, avocatul Arcadii Crainic asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul reprezentantului Galinei Țurcanu, avocatul Arcadii Crainic ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către reprezentantul Galinei Țurcanu, avocatul Arcadii Crainic se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic